

KRONIKA TJEDNA

Od 22. do 25. siječnja Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu održao je u prostorijama Dječaćkog sjemeništa na Šalati svoj 20. teološko-pastoralni tjedan za svećenike. Tema Tjedna bila je ove godine *Može li Crkva danas služiti čovjeku?* U okviru te teme predavači su, prema sugestijama organizatora Tjedna, trebali ocrtati situaciju današnje Crkve i mogućnosti njezina služenja suvremenu čovjeku. U žarištu Tjedna bio je konkretni čovjek danas, čovjek sa svim svojim težnjama, željama, nadanjima, radostima, veseljima, usmjerenostima, ali i sa svim mukama, brigama, sukobima, teškoćama, zlostavljanjima itd. U žarištu Tjedna nije bio – nije barem trebao biti – čovjek samo kao član naše Crkve, nego svaki čovjek, čovjek uopće. Tjedan je želio istražiti što Crkva može učiniti za suvremena čovjeka, i onoga koji se nalazi u njezinu krilu i onoga koji se nalazi izvan nje, onoga koji ispovijeda vjeru u neko transcendentno biće i onoga koji apstrahira od bilo kakve vjere u bilo kakvo transcendentno biće. Da li takav čovjek treba još i danas Crkvu kao posrednicu spasenja? Što mu i kako Crkva može pomoći ne samo tako da ga opskrbljena krštenjem uputi na drugi svijet nego i drugačije, nego da ga uzme u obzir kao cjelovita čovjeka, kao biće koje nije upućeno samo u transcenciju nego je objema nogama i u ovome zemaljskome svijetu?

Rad Tjedna otvorio je svojom uvodnom riječi ovogodišnji dekan Fakulteta dr Celestin Tomić. Prvo predavanje održao je dr Tomislav Šagi-Bunić na temu „Čovjek u dokumentima Crkve”. On je pokazao kakav odnos ima katolička Crkva u svojim novijim dokumentima prema čovjeku i čovječanstvu. Prošao je kroz sve važnije crkvene dokumente novijeg datuma. Ujedno je u svome predavanju usmjerio pažnju prisutnih na srž problema koji je Tjedan nabacio: što Crkva može pomoći čovjeku neposredno, i to također u ovome životu, a ne samo za vječno spasenje?

Drugi predavač, dr Ivan Fuček, razložio je u svome predavanju „Briga za čovjeka u Crkvi kroz povijest i danas” situaciju u kojoj se danas nalazimo. Crkva je kroz povijest služila čovjeku na razne načine i sudjelovala u izgradnji zapadnog svijeta. Danas se pojavljuje pomak Crkve sa Zapada prema Jugu (porast vjernika u Latinskoj Americi i Africi), a s time i novi problemi kojima Crkva mora odgovoriti. Predavač je analizirao društvene, kulturne, demografske, političke i druge čimbenike te ukazao na potrebu ubrzanijeg osuvremenjenja Crkve – nas svijetu – danas.

Dr Adalbert *Rebić* govorio je o „Čovjeku u Bibliji Staroga zavjeta”. Pokazao je kako se gledanje biblijskih pisaca SZ na čovjeka razlikovalo od gledanja grčkih filozofa. SZ gleda čovjeka u njegovoj cjelovitosti, čovjeka kao člana Božjeg naroda, okrenuta prema Bogu i otvorena Bogu. On u čovjeku ne dijeli dušu od tijela, nego gleda na čovjeka kao na duhovno-tjelesno biće.

Dr Jerko *Fučak* razvio je temu „Čovjek u Bibliji Novoga zavjeta”. Upozorio je da u NZ, osim hebrejske koncepcije čovjeka, postoji i helenistička dualistička koncepcija. No, Biblija i ne pokušava toliko razraditi pitanje što je čovjek, nego daleko više i poglavito kakav je odnos Boga prema čovjeku, odnos čovjeka prema čovjeku.

Dr Marijan *Valković* predavao je na temu „Crkva susreta ili Crkva sukoba?” Istakao je kako će glavni problemi sutrašnjice biti društvene naravi, naime: kako urediti međuljudske odnose. Čovjek prošlosti borio se s problemima koje mu je stvorila priroda, a suvremeni čovjek, čovjek postindustrijalizacije bori se s problemima koje je sam stvorio, bori se sam sa sobom. Tu Crkva ima velike šanse. Isus je bio za čovjeka. On je bio „da” čovjeku. Taj njegov stav prelio se u ljubav prema čovjeku, u ljubav koja je strpljiva, sve podnosi, svemu se nada. Konflikti su neizbježni, ali se trebaju rješavati dijalogom i kompromisom (pastoralna razboritost). Mjesto gdje se definitivno rješavaju konflikti jest križ, ali ne tako da drugoga objesimo umjesto sebe.

Dr Vjekoslav *Bajsić* govorio je o „Crkvi i grupnom čovjeku”.

Dr Rudolf *Josipović* predavao je na temu „Osamljenost današnjeg čovjeka”. Analizirao je korijene osamljenosti i njezine posljedice. Istaknuo je da Crkva kao zaštitnica čovjeka u ime Boga jedina može pomoći suvremenom čovjeku, jer jedino u Bogu čovjek nalazi svoj smisao, svoje osmišljenje.

Dr Tomislav *Ivančić* govorio je o „Potrebi transcencije suvremena čovjeka”. Pokazao je mjesta na kojima suvremeni čovjek pokušava naći transcenciju. U tom kontekstu govorio je o traženju Boga kroz razne fenomene suvremenog svijeta, kroz literaturu, istočnjačke vježbe, transcendentalne meditacije, jogu, droge i drugo.

Dr Đuro *Kokša* poslao je predavanje o „Čovjekovoj potrebi za ljepotom”. U predavanju je istaknuta problematika ljepote, estetskog u filozofiji i suvremenoj literaturi.

Dr Špiro *Marasović* predavao je na temu „Crkva kao zaštitnica transcencije ljudske osobe”. Prikazao je dva načina da se zadovolji čovjekova transcendentalna usmjerenost, a) teogonija i b) teofanija. Govoreći o prvome govorio je o svijetu u kojem se postojeće stvarnosti obožavaju, dobivaju božanske kvalitete, pripisuju si božansku vlast, svojom vlašću utječu na čovjekovo otuđivanje. U drugome, u teofaniji, Bog stupa u kontakt s čovjekom. Crkva kao mistično tijelo Kristovo nužno mora – a ona to bez prestanka i čini – ljude dovoditi Bogu. Krivo imaju oni koji tvrde – rekao je predavač – da Crkva danas više nema utjecaja na svijet, naprotiv, Crkva ima utjecaja.

Dr Marijan *Jurčević* govorio je na temu „Crkva, suvremene tehničke civilizacije i rad”. Crkva bi morala danas znati čitati znakove vremena. Ne bi se smjela ve-

zati uz jedan nazor na svijet, uz neku fiksiranu civilizaciju, uz agrarnog čovjeka i agrarnu civilizaciju. Danas je na pomolu već i postindustrijska civilizacija.

Dr Marijan *Biškop* govorio je o temi „Crkva i slobodno vrijeme”. Danas problem slobodna vremena uvelike zaokuplja sociologiju. Ljudi imaju sve više slobodna vremena, a ne znaju kako ga iskoristiti. Predavač je izložio kako se Crkva treba postaviti prema toj pojavi da bi čovjeku pomogla.

Sudionici Tjedna su, osim što su slušali predavanja, aktivno radili u sedam radnih grupa i u njima razrađivali temu Tjedna. Treći dan poslije podne zapisničari su izvjestili Plenum o radu radnih grupa (vidi ovdje u Zborniku; nedostaje samo izvještaj pastoralno-katehetske grupe). Četvrti dan je cijelo prijedodne bila opća, plenarna diskusija na temu Tjedna u kojoj su sudionici Tjedna zajedno s predavačima raspravljali o pitanjima ili tražili dopunska razjašnjenja.

Svaki je dan u podne bila koncelebrirana euharistija kojoj su predsjedavali msgr Franjo Kuharić, veliki kancelar Fakulteta, te Josip Arnerić, biskup šibenski i msgr Josip Pavlišić, nadbiskup i metropolit riječko-senjski. Oni su za vrijeme euharistijskog slavlja održali prigodnu homiliju.

Prvi je dan na početku euharistijskog slavlja msgr Franjo Kuharić, nadbiskup zagrebački i veliki kancelar Fakulteta, pozvao sve prisutne da se mole Bogu za predsjednika naše države Josipa Broza Tita koji teško bolestan leži u bolnici.

Na početku Tjedna sudionike su pozdravili gosti Tjedna, i to protojerej Jovan Nikolić u ime episkopa Jovana, episkopa SPC u Zagrebu, gospodin dr Vladimir Dojč u ime Evangeličke crkvene zajednice u Hrvatskoj i Jugoslaviji, gospodin dr Josip Horak u ime Saveza baptističkih crkava u Jugoslaviji. Prisutne su pozdravili i predstavnici visokih bogoslovnih škola, i to dr Ante Kusić u ime splitske teologije afilirane Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu i dr Šime Šipić u ime markarske franjevačke teologije, također afilirane zagrebačkom Bogoslovnom fakultetu.

Tjednu je prisustvovalo oko 800 svećenika i laika koji se zanimaju za pastoral ili bave teologijom. Sudionici Tjedna iskoristili su svoj boravak na Tjednu i za osnivanje novih poznanstava i za produbljivanje starih prijateljstava. To je bez sumnje vrlo važan nusučinak našeg Tjedna.

Tjednu su kroz cijelo vrijeme prisustvovali msgr Franjo Kuharić, zagrebački nadbiskup i veliki kancelar Fakulteta, msgr Josip Pavlišić, nadbiskup i metropolit riječko-senjski (radio i u radnoj grupi), msgr Josip Arnerić, biskup šibenski, msgr Ćiril Kos, biskup đakovački, msgr Joakim Segedi, biskup križevački, msgr Joakim Herbut, biskup skopski. Uz ove biskupe prisustvovali su provincijali gotovo svih redovničkih zajednica u Zagrebu i izvan Zagreba.

Radu Tjedna predsjedavali su dr Šime Šipić, dr Franjo Jurčević, dr Mate Zovkić i mr Josip Baričević te, dakako, dekan Fakulteta dr Celestin Tomić.

Sudionike Tjedna pozdravili su preko telegrama i zaželjeli dobar uspjeh Tjednu krčki biskup msgr dr Karmelo Zazinović, hvarski biskup dr Celestin Bezmalinović i apostolski administrator Kotora msgr Gracija Ivanović. Sudionici Tjedna poslali su putem telegrama pozdrave rimskom biskupu papi Ivanu Pavlu II, kardinalu Franji Šeperu i pronunciju Svete Stolice pri vladi SFRJ msgru Michelu Cecchiniju. Rimski biskup papa Ivan Pavao II. odgovorio nam je preko kardinala Casarolija:

„Summus pontifex optans ut e conventu theologico pastorali zagrebiensi uberes fructus percipiantur tibi episcopis sacerdotibus ad magni momenti argumentum pertractandum congregatis expetitam benedictionem apostolicam superni luminis auxiliique auspiciis amantissime impertit” (Telegram je poslan na msgru Franju Kuharić). Kardinal Šeper poslao nam je slijedeći telegram: „Zahvaljujući na pozdravnom brzojavu s teološko-pastoralnog tečaja upućujem najbolje želje za uspjeh tečaja”. Apostolski pronuncij msgr Michele Cecchini poslao nam je telegram: „Srdačno zahvaljujem za bratski pozdrav. Zazivam na vašu ekselenciju biskupe i svećenike okupljene na XX. teološko-pastoralnom tjednu obilje božjeg blagoslova želeći najbolje plodove i uspjehe u studiju enciklike Redemptor hominis”.

Rad Tjedna odvijao se prema slijedećem rasporedu:

PRVI DAN **UTORAK** 22. siječnja

- 8,30 Otvaranje Tjedna: dr Celestin Tomić, dekan Fakulteta
 Eventualni pozdravi gostiju Tjedna
 Briga za čovjeka u dokumentima Crkve – dr Tomislav J. Šagi-Bunić
 Briga za čovjeka u Crkvi kroz povijest i danas – dr Ivan Fuček
 10,45 Čovjek u Bibliji Staroga zavjeta – dr Adalbert Rebić
 Čovjek u Bibliji Novoga zavjeta – dr Jerko Fućak
 12,00 Koncelebrirano euharistijsko slavlje
 15,30 Crkva susreta ili Crkva sukoba? – dr Marijan Valković
 Uputstva za rad po grupama. Rad po grupama.

DRUGI DAN **SRIJEDA** 23. siječanj

- 8,30 Crkva i grupni čovjek – dr Vjekoslav Bajsić
 Osamljenost današnjeg čovjeka – dr Rudolf Josipović, psiholog
 10,30 Rad po grupama
 12,00 Koncelebrirano euharistijsko slavlje
 15,30 Potreba transcencije suvremena čovjeka – dr Tomislav Ivančić
 Rad po radnim grupama

TREĆI DAN **ČETVRTAK** 24. siječanj

- 8,30 Čovjekova potreba za ljepotom – msgr dr Đuro Kokša, biskup
 Crkva kao zaštitnica transcencije ljudske osobe – dr Špiro Marasović
 10,45 Rad po radnim grupama
 12,00 Koncelebrirano euharistijsko slavlje
 15,30 Crkva, suvremene tehničke civilizacije i rad – dr Marijan Jurčević
 Slobodno vrijeme čovjekovo i Crkva – dr Marijan Biškup
 17,30 Izvještaj o radu po radnim grupama. Diskusija

ČETVRTI DAN **PETAK** 25. siječanj

- 8,30 Zaključna diskusija na plenumu.

Prisutni svi predavači i voditelji radnih grupa.

Zaključna riječ Dekanova

11,30 Koncelebrirano euharistijsko slavlje – Te Deum. Zaključna riječ Velikog kancelara Fakulteta msgra Franje Kuharića.